

لرزم نگاه نو به جایگاه نیروی کار در اقتصاد دیجیتال

ولی تجربه نشان داده است که استفاده از ابزارهای کنترلی اثربخشی چندانی ندارند؛ بنابراین باید نظام حضور کارکنان به طور مناسب، قانونی و هنجاری تغییر کرده و عملکرد و خروجی دقیق بر اساس معماری و طراحی‌های پروژه مورد محاسبه قرار گیرد. متناسباً نظام‌های بیمه‌ای و کارگاهی باید متحول شده و کار در فضای مجازی جایگزین کار در فضای فیزیکی از قبل مشخص شده، شود. نظام بیمه‌ای و مالیاتی مورد بازنگری قرار گیرد. احراز هویت شخصیت‌های حقوقی و شرکت‌ها باید متحول شده و ضمن مراقبت از ثبت شرکت‌های صوری، این امر پسانمان شود.

۳- طول عمر تغییرشغل در کسب و کارهای حوزه فضای مجازی به کمترین زمان خود نسبت به اعصار گذشته رسیده است. رشد سریع شرکت‌ها و از طرفی از بین رفتن کسب‌وکارهای جدید به واسطه عدم مقاومت آن‌ها در قبال تغییرات و رقابت‌های کمرشکن، لازمه اش توان تغییر شغل افراد است تا بتوانند محیط‌های کاری خود را سریع عوض کنند. این هم یک فرصت است و هم یک تهدید. فرصت انتخاب شغل‌های بهتر و با دستمزدهای بیشتر و تهدید از دست دادن شغل در صورتی که حواسشان به روزآمد شدن در مهارت‌های جدید نباشد و از قافله فناوری‌های جدید عقب مانده باشند.

وزارت کار باید نظام تداوم بیمه، اخراج، بیمه بیکاری یا تغییر کارگاه و پرداخت بیمه را متناسب با نرخ تأخیر شغل اصلاح کند. نظام‌های کنونی برای مشاغل درازمدت طراحی شده است و متناسب با روند نرخ بالای تغییر شغل فعلی نیست. پذیرش چند دستمزدی به جای تک دستمزدی و خویش فرمایی توسعه‌یافته به جای دیگر فرمایی و اصلاح نظام کارگاهی، اخراج و بیمه بیکاری باید متناسباً اصلاح شود تا هم کارفرمایان از اضطراب جذب و دفع نیروهای کار خارج شده و هم شاغلان درگیر محدودیت‌های متعدد موجود در این زمینه نشوند ضمن آنکه هزینه‌های سازمان‌های حمایتی تأمین اجتماعی نیز در این روند کاهش پیدا خواهد کرد.

دکتر سید هادی سجادی

عضو هیات علمی پژوهشگاه ارتباطات و فناوری اطلاعات ایران توسعه فناوری اطلاعات و ارتباطات، رایانش و ایجاد پلت‌فرم‌های جدید ارائه خدمات برخط و اهمیت یافتن نقش اقتصاد دیجیتال در نظام اقتصاد کلان کشورها، تحولات مهمی را در زمینه کار و نیروی کار ایجاد کرده است.

مشاغل حوزه‌های مرتبط با رایانش درصد فزاینده‌ای از اشتغال کلی کشورها را تشکیل می‌دهند. داده‌های کشورهای OECD رشد مشاغل متخصصان فناوری اطلاعات و ارتباطات را بیشتر از بقیه مشاغل نشان می‌دهد. در حال حاضر، اشتغال در صنعت ICT و به کارگیری مهارت‌های متخصصان فناوری اطلاعات و ارتباطات، تا ۵۵ درصد از کل اشتغال را در کشورهای OECD تشکیل می‌دهند و کاربرانی که از فناوری اطلاعات و ارتباطات به صورت زیاد استفاده می‌کنند، بیش از ۲۰ درصد از کل کارکنان را تشکیل می‌دهند.

به علاوه، اقتصاد «سبز» که در حال ظهور است، اقتصاد «هوشمندتری» است که تقاضا برای مشاغل با مهارت در فناوری اطلاعات و ارتباطات را نه تنها در بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات، بلکه با سرعت بیشتری در کل اقتصاد غیر از فناوری اطلاعات و ارتباطات نیز افزایش داده است. ایجاد مشاغل جدید تنها در صورتی امکان‌پذیر است که ترکیب مناسبی از مهارت‌ها و شایستگی‌ها با مهارت‌های مرتبط با رایانش در بازار کار موجود باشد. کمبود مهارت‌های مورد نیاز مرتبط با ICT در برخی از کشورهای OECD به طور جد مشاهده می‌شود و این موضوع به‌ویژه در مورد مهارت‌های مرتبط با ICT سبز به شدت صادق است.

وزارت رفاه، کار و امور اجتماعی وظایف گسترده‌ای در این زمینه دارد. با نگاه به برنامه‌ها و بیانات دکتر میدری وزیر محترم وزارتخانه مذکور که نشان می‌دهد نگاهی عمیق به مقوله توسعه کشور دارد، انتظارات زیادی را برای جامعه به وجود آورده است. به‌رغم نگاه ژرف ایشان به حوزه‌های مختلف توسعه‌ای، انتظار می‌رود با نگاه به تحولات منبث از فناوری‌های ارتباطات و اطلاعات و توسعه اقتصاد دیجیتال در دنیا و سهم مهم آن در تولید ملی کشورها، به سهم خود و مرتبط با وظایف وزارتخانه، نگاهی نو به مقوله کار و نیروی کار مرتبط با این حوزه داشته باشند که به نظر می‌رسد در برنامه ایشان کمتر به این موضوع وزن داده شده است. در زیر به چند مورد مهم اشاره می‌شود و البته لازم است بررسی و تحقیقات وسیعی در این زمینه صورت پذیرد:

۱- بسیاری از سکوها بزرگ و شرکت‌های توسعه دهنده محصولات رایانشی به دنبال جذب نیروهای کار با مهارت مناسب در زمینه‌های مورد نیاز خود هستند. تنوع فناوری‌ها، زبان‌های برنامه نویسی و محیط‌های توسعه محصولات فضای مجازی، به قدری زیاد شده است که انتظار تربیت نیروهای متخصص از دانشگاه‌ها در آن حوزه‌ها انتظاری عبث است. بازار راه خود می‌رود و شاهد شکاف عمیق صنعت و بازار با دانشگاه‌ها هستیم. امروزه افراد خیره شائل در صنعت، ورودی علمی دانشگاه‌ها را در بسیاری زمینه‌ها فراهم می‌کنند. دانش مهندسی نرم افزار نمونه بارز این پدیده است. بهترین کتاب‌های مهندسی نرم افزار از مولفان شائل در حوزه صنعت منتشر می‌شود و مفاد درسی بسیاری از درس‌های دانشگاهی از تجارب حوزه صنعت تهیه می‌شود. شرکت‌ها توانایی ایجاد مراکز تحقیق و توسعه پیشرفته را فراهم کردند و شاهد این ادعا توسعه خارق العاده هوش مصنوعی در شرکت‌ها و استارت‌آپ‌هاست.

بررسی مصاحبه‌های جذب نیروی‌های ماهر در سکوها و شرکت‌های معروف دنیا مانند گوگل و متا نشان می‌دهد: داشتن مهارت و موفقیت در پاسخ به پرسش‌های مهارتی در زمینه فناوری‌های مختلف از قبیل زبان‌های برنامه نویسی، محیط‌های توسعه، دواپس، امنیت، یادگیری ماشین و... برمردرک‌های دانشگاهی غلبه دارد و مدارک دانشگاهی بعضاً موضوع پرسش نیست؛ بنابراین نظام‌های جذب و پاداش باید از ابتدای زیاد برمردرک، به سمت تقویت امتیازات مهارت سوق پیدا کند. در این راستا نظام آموزش فنی و حرفه‌ای باید توسعه لازم را برای پوشش نیاز صنعت و بازار کار را با اولویت دادن به مشاغل این حوزه و فرصت‌های فراوان ایجاد شده برای جذب و اشتغال آفرینی، مدنظر قرار داده و از رویکرد تصدی‌گری آموزش که لازمه اش هزینه‌های فراوان و غیرقابل تأمین دولتی است، اجتناب کرده و بخش خصوصی را به عنوان معجری در کنار خود وارد کرده و از رقابت با آن مطلقاً خودداری و وظیفه رگولاتوری این حوزه را برعهده گیرد.

۲- در صورتی که پروژه‌ها از معماری درستی برخوردار نباشند و لاجرم تقسیم کار دقیقی صورت نگیرد و اندازه گیری‌های زمان و نیرو به صورت مناسبی انجام نشود که عموماً این‌گونه است، با حضور فیزیکی نیروی کار نمی‌توان خروجی درستی به دست آورد. نیروهای خبره در عین حضور در محل شرکت برای جای دیگر برنامه می‌نویسند و وقت دزدی به راحتی صورت می‌گیرد. می‌توان ابزار کنترلی نصب کرد،

افتتاح نمایشگاه صنایع خلاق دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت

با حضور مشاور رئیس دانشگاه آزاد اسلامی در امور بانوان و خانواده و رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان گیلان، نمایشگاه صنایع خلاق دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت افتتاح شد.

به گزارش بازارکار به نقل از خبرنگار خبرگزاری شبستان از گیلان، حجت الاسلام قاسم قاسمی معاون دانشجویی فرهنگی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت در حاشیه مراسم افتتاح این نمایشگاه گفت: با توجه به توسعه کار و کارآفرینی با اتکا بر تولیدات دانشجویی و ایجاد فضای ایده پردازی و ایده پروری در دانشگاه و داشتن تجربیات برگزاری موفق بازارچه های صنایع خلاق در دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت و استقبال بی سابقه دانشجویان دختر و خانواده آنان از برگزاری این رویداد، بار دیگر با توجه درخواست مکرر دانشجویان، بازارچه صنایع خلاق در واحد رشت راه اندازی شد. وی افزود: این بازارچه در هشت غرفه و به مساحت ۸۰ متر مربع در محوطه دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت شروع به کار کرد که در یک غرفه پوشاک، یک غرفه صنایع غذایی و شش غرفه صنایع دستی تولیدات دانشجویان دختر دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت، به معرض نمایش و فروش قرار داده شد.

معاون فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی استان گیلان تصریح کرد: یکی از شرایط راه اندازی بازارچه های دانشجویی صنایع خلاق در واحد های دانشگاهی باید شامل خانواده دانشگاهیان شامل دانشجویان، اعضای هیات علمی و کارکنان باشند که در نمایشگاه فعلی، حدود هشت دانشجو آثار دستی خود را به معرض نمایش قرار دادند. قاسمی خاطر نشان کرد: این نمایشگاه به همت معاونت فرهنگی دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت و با همکاری و مشارکت کانون های فرهنگی و دانشجویی دانشگاه آزاد اسلامی واحد رشت به مدت یک هفته در واحد رشت برگزار می گردد و بازدید برای عموم آزاد است.

صاحب امتیاز:
جهاد دانشگاهی
مدیر مسئول:
امیر علی بینام

سرمدین: امیر علی بینام
مدیر نشر، تبلیغات و بازاریابی: وحید امینی نژاد
دبیر تحریریه: ابوالقاسم تقوی
مدیر گرافیک و صفحه آرایی - فناوری اطلاعات: عطیه سادات حسینی
جلوه‌های بصری: مریم سادات آل دود، عطیه سادات حسینی

نشانی دفتر:
تهران، خیابان انقلاب اسلامی، خیابان فخر رازی، ابتدای خیابان شهدای ژاندارمری شرقی، شماره ۷۲، ساختمان شماره ۲ جهاد دانشگاهی
تلفن: ۶۶۹۷۱۳۵۴
نمابر: ۶۶۹۷۱۳۵۹
پایگاه اطلاع رسانی: www.bazarekar.ir
پست الکترونیکی: info@bazarekar.ir
سامانه پیام کوتاه: ۳۰۰۴۹۰۰

دعوت به همکاری

ماهنامه بازار کار نوین برای درج مقاله، یادداشت و ترجمه‌های مطالب مفیدی که با موضوع نشریه مرتبط باشد اعلام آمادگی می‌نماید. علاقه‌مندان در صورت تمایل می‌توانند مطالب خود را از طریق پست الکترونیک و یا دورنگار به این نشریه ارسال دارند. نشریه در درج و اصلاح مطالب دریافتی مختار خواهد بود.

درج مطالب مختلف در این نشریه صرفاً به منظور اطلاع‌رسانی صورت گرفته و الزاماً به منزله تأیید آنها توسط جهاد دانشگاهی نیست.